

De Kerkmakelaar kent geen crisis

DOOR RIEN FLORIS EN PEIJN DE GROOT

REGIO - Een makelaar met meer vraag dan aanbod. Waar vind je die? In kerkenland. Want de markt van kerken die worden verkocht loopt zo goed dat er meer vraag is dan aanbod, en dat in een tijd dat de kerken harder dan ooit leeglopen.

Directeur Mickey Bosschert van Reliplan merkt niets van de crisis in de onroerend goed markt. Ze heeft meer klanten die op zoek zijn naar een kerkgebouw dan ze aan voormalige godshuizen in de verkoop heeft. Al is kerkmakelaar misschien niet helemaal een goede betiteling voor wat ze met Reliplan doet. Met een team van 25 architecten, maar ook calculators en juristen zorgt ze dat kerken die op de markt komen een nieuwe bestemming vinden. Van appartementencomplex tot kinderdagverblijf of theater. En soms steekt ze er met haar investeringsmaatschappij Reliplan Investment zelf geld in. Zoals in een kloostercomplex in de Ardennen dat ze opkocht en verbouwde tot vakantiewoningen. Een plaatje.

Twintig jaar geleden begon Mickey Bosschert met het in kaart brengen van de kerkgebouwen in Nederland. Een kerkendatabase, want die bestond nog niet. Dat groeide uit tot Reliplan dat bemiddelt en adviseert. Al bij 900 kerkprojecten was ze betrokken. Inmiddels heeft ze acht franchisekantoren waar kerkgenootschappen, maar ook kerkzoekers kunnen aankloppen. „Het is een moeilijke markt, met besturen die gevoeligheden hebben, de bestemmingswijziging is niet altijd eenvoudig te regelen

Kerk te koop in Alphen aan den Rijn.

ARCHIEFFOTO HEDSKE VOCHTELOO

en je kunt zo'n gebouw niet aan iedereen verkopen. Maar, hoe moeilijker hoe leuker en het gaat geweldig. We hebben nu

65 projecten in de verkoop en dat zijn er te weinig. We hebben het drukker dan ooit.” „Wat je nodig hebt is een

plan en een gebruiker. Als je dat niet hebt zijn het alleen maar verhalen en die kunnen bij het oud papier. Ik ben daarin heel

Een verscheidenheid aan bestemmingen

De nieuwe functies van kerken in de regio zijn divers. De Leidse Opstandingskerk is seculier herbestedmd (van gereformeerde kerk tot fitnesscentrum) en de Katwijkse Triomfatorkerk interreligieus: de gereformeerde gemeenschap in de kustplaats verkocht deze kerk in 2011 aan de hersteld

hervormden.

Een godshuis waarvoor nog een nieuwe bestemming wordt gezocht, is de Bethelkerk in Rijnsburg. Eerdere plannen voor de kerk aan de Brouwerstraat liepen op de klippen.

In 2011 waren er nog twee Rijnsburgers die in de Bethel-

kerk een woongemeenschap met trekjes van een klooster wilden vestigen: de Nieuwe Abdij.

De deal tussen de Hervormde Gemeente en de initiatiefnemers ketste echter af. Momenteel staat de kerk onder het kopje 'aanbod' op de website van Reliplan.

praktisch. Heb je geen potentiële gebruiker, dan is het zinloos om er energie in te steken, maar ik heb een database vol mensen die op zoek zijn naar kerkgebouwen.” Onlangs nog verkocht ze voor miljoenen de Berlagekerk First Church of Christ Scientist in Den Haag. Daar komt een museum in met de particuliere collectie van een in Frankrijk wonende Nederlander.

Identiteit

Voor de herbestemmingsprojecten werkt ze samen met architectenbureaus als Ballieux Organic Architects en Jorissen Simonetti Architecten, beide uit Leiden.

„Er is zo veel mogelijk. Als het aan mij ligt, wordt er geen kerk meer gesloopt. Die gebouwen horen bij de identiteit van Nederland. Je moet ze behouden en er zijn volop alternatieven voor hergebruik.”

Een blik in de database toont plannen voor een filmstudio, leefgemeenschap, gezondheidscentrum, yogacentrum, bed en breakfast, maar er zijn ook geloofsgemeenschappen die een gebouw zoeken. „Nederland heeft wel 10 geloofsgemeenschappen en sommige zoeken een gebouw voor hun erediensten. Dat kan soms ook in een kerk die vrijkomt.”

Al zal een Rooms katholieke kerk geen moskee in de kerkgewelven dulden. „Dat snap ik, want die kloof is te groot. Dat zorgt voor verdriet in de katholieke gemeenschap en dat is niet nodig. Dan is nieuwbouw beter of je kunt ergens een leegkomende school verbouwen tot moskee. Maar kloven zijn er niet alleen tussen religies onderling, ook tussen religies en